

SELMECZBÁNYAI HIRADÓ

VEGYES TARTALMU HETILAP.
SELMEC-BÉLABÁNYA SZ. KIR. VÁROS HIVATALOS ÉRTESEITŐJE.

Egy évré 8 korona. Félévré 4 korona. Negyedévre 2 korona.
Egyes szám ára 20 fillér.
Hirdetések megállapodás szerint számítatnak.
Nyilttér díja soronként 20 fillér.

Felolós szerkesztő és lapfajladonos:
KUTI ISTVÁN.

Az expediciót s hirdéseket illető reklamációk a lapkezelő
Joerges Ágost özvegye és fia
céghez intézendők, hova az összes pénzküldemények is küldendők

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Selmechánya ipari fejlődése.

Az ősbányavárosban uralkodott iparosok között ma is élénk megbeszélés tárgyát képezi a város jövője. Kétségtelen, hogy a hanyatló bányászat soká már a mai keretében fenn nem tartható s azért már ma is kell az új létfeltételeknek az alapját megvetni. A bányászatra az állam az adózó polgárok pénzéből évenként egy milliót is meghaladó összeget áldoz. Ezen áldozatnak csak addig van értelme, míg remélhető, hogy ezáltal elérhető az üzem produktívá tétele. Ha azonban elfogyott egyes telepek éremnysége akkor azt helyesebb dolog felhagyni s a pénzt a város érdekében hasznosabb befektetésekre fordítani. Csakis ezen elv szerint cselekedve lehet a város fenyegető veszedelmét elhárítani.

Az a kérdés merül fel azonban lehet-e Selmechányán oly ipart teremteni, mely az alapítás áldozatai után a saját erejéből nemcsak tengődni, hanem hasznot hajtva tovább fejlődni is képes.

Az ipar létfeltételei a gépeket mozgató olcsó erőforrás, olcsó nyersanyagok, megfelelő muakás személyzet és olcsón szállított vasutak, melyekkel a kész terményeket piacra lehet hozni. Ha ezen szempontból

vizsgáljuk a város helyzetét, akkor azt találjuk, hogy a belváros maga iparalaptásra egyáltalában nem alkalmas, de igenis alkalmasak erre a városból sugárirányban kiinduló völgyek: a hodrusi és vihnyeí völgy és a keskenyvágyányi vasút völgye. Ezekben van olcsó energia, mert a nagy tavak víztartalmát modern turbinákkal gazdaságosan felhasználva minden völgyben lehet néhány száz lóerőt produkálni, melyet oly iparágak telepítésére lehet felhasználni, melyek ma a fővárosok közelében nem telepíthetők. Ha a fejlődés folyamán ezen energia kevésnek bizonyul, akkor a Garam-völgyből lehet 15—20 kilométeres drótvezetéken elég elektromos erőt átvinni.

Selmechánya polgárai közül többen ismerik Svédország iparát, hol hasonló telepítések láthatók.

Nyersanyaga is van e városnak. A fát ma nem a város polgárai dolgozzák fel, hanem a törzset eladják és deszkát ismít vesznek.

Epen Svédország példája mutatja, hogy a fa, mely törzs alakjában a rövid szállítási költséget sem bírja el, feldolgozva az összes világörsebbe exportálható. A feldolgozás által fokozódott értékével szemben a

szállítási költség nagyon csekély lesz. A feldolgozás hulladékja pedig gázgenerátorokban értékesítve újabb olcsó energiaforrást ad.

A nagyon expansióképes faiparon kívül meghonosítható még ma ottan a precíziós szerszámok gyártása, melyből az import hazánkba még meghaladja évenként a fél milliót. Durva szerszámokban még nagyobb az import. Nyersanyagot ehhez ugyan oda kell hozni, de ennek a fuvarköltsége már kevésbé érinti érzékenyen a kalkulációt, mert a készáru egységára ehhez képest magas. Egy kis áttekintése a külkereskedelmi forgalom statisztikájának ad elég oly cikket, melyet ott gyártani lehetne versenyképes árákkal.

Már most az a kérdés ki adjon mind ehhez pénzt, ki hajlandó ott ahol ma minden pang, vállalatot létesíteni, ki fogja ezen vállalatokat a kezdet nehézségein átvzetni.

Ne kényszerítse a kormány a bányai igazgatóságot a mai bürokratikus adminisztrációra, hanem adjon neki teljesen szabadságot az üzemre nézve s akkor az rövid időn belül be fogja szüntetni azon improduktív telepek művelését, melyekbe ma a pénz bele ölik. Az így megtakarított pénzt

A pervesztő.

— Irta: Zöldi Márton. —

Hijas Benedek ügyvéd színeket váltott, valahányszor pört vesztett. A színváltásnak nem volt oka. Alapszíne oly csönya volt, hogy azon minden változás csak javíthatott. Pöreit rendszeresen elvesztette. Nem mintha a fátum ellene conspirált volna, nem mintha nem lett volna elegendő tanulása, körmönfonsága, hogy klienseinek igazát megvédje. A baj az volt, hogy klienseinek nem volt igazja. Hijas Benedek olyan pörök szeretőt vállalni, melyekben nem bízott senki. Legszívesebben képviselte azokat a kétségbeesett ügyeket, melyeket csak erőszakkal, rabuliztikával, a bírói kogníció alattomos megtevésével lehetett megnyerni. Mindezt jól tudta. Színtáiban volt magával a dologgal, s mégis minden elvesztett pör felkavarta epéjét. Rákvörös fölött gyúltak ki az arcán. Színta, piszkolta a bírakat, azokat, kiket nem tudott becsapni. Ószinte elkeseredéssel, beszélt arról az igazságról, amely nincs.

A Sinka-féle pörben kedvezni látszott a szerencse. Az első fokon elvesztette ugyan, de a főtáblán megnyerte. Rosszabb véleményem senkiről sem volt, mint klienséről. Sinka Péterről. Nyájás, istenes szavú gazembernek ismerte: olyan embernek, akitől minden kitelik. Ennek a vagyoní ér-

dekeit védte minden erejével és főleg minden erőszakoskodásával. A per tárgyát az képezte, hogy Sinka Péter, mint unokahúgának, Sinka Teréznek gyámja, mindenféle alattomos praktikával elhárította a vagyonát. Három kisebb földbirtokot kezelt, mint gyám s addig cseréltette, adta el, még végre alig maradt belőle valami. Hiteles okiratokkal, bírói becslésekkel csapta be a gyámhatóságot. A gyámhatóság aztán megemberelte magát s pörrel támadta az alattomos, rosszlelkű gyámot. Körülbelül negyven ezer forint érték körül forgott a pör, melyet a királyi tábla Sinka Péter javára döntött el.

Hijas Benedek nagy és jogos reményekkel tekintett a kuriai ítélet elé. Eppen készült utolsó periratát megírni. Jól összeszedte magát. Talált két kuriai döntvényt, mely kliense mellett szólt. Hasonló esetekben a kúria a gyám mellett döntött. A »hasonló esetekkel« nagyon sikeresen lehet operálni s Hijas Benedek tudta, hogy a kúriának csak imponál: a kúria!

Aznap este, mikor az utolsó perirat fogalmazásához akart kezdeni, az utcán találkozott egy sovány, szeplős, rövidlátó leánnyával, ki felszegen köszöntötte: — Jó estét Benedek bácsi!

Az ügyvéd megismerte, Sinka Teréz volt, az a leány, akit ő jogi csalafintasággal s kúriai döntvényekkel kifosztani készült Sinka Péter s a

maga javára. A köszöntést mindazonáltal nyájasan fogadta. Beszédbe elegedett vele s a beszélgetés során megtudta, hogy ez a szegény leány szegény rokonoknál van félig cselédskorban.

Mintha egy kis nyugtalanság fogta volna el. Mikor hazazért s az íróasztalhozült tolla a kezében, kissé elgondolkozott. Sok minden toladott az emlékébe.

Ilyetenképp monologizált:

— Ez a Terka már huszonhat éves. Igen, annyi. Haszonhárom éve, hogy parvatista voltam az apjánál. Akkor három éves volt. Hogy szereték, hogy dédelgették. Egyetlen leány volt. Sokszor járt keresztül az iródn. Emlékezett, hogy a kis gyerekleány ilyenkor átölelte a térdét, s nagy ragaszkodást tanúsított iránta. Őt szerette legjobban. Később is, Igen, ez a leány ösztönzerű ragaszkodást érzett iránta. Milyen buták az ösztönök, tudniillik az emberek. A kutya mennyivel jobban tud disztigálni abban, hogy kit szeressen. Sajnálni kezdte azt a szeplős, félszeg hajadont valami emberi érzés mozdult meg benne. De ez nem sokáig tartott. A fiskális küzdelem nélkül legyőzte az embert.

Irni kezdte a periratot. A nagy szálkás betűk, mint a mozogott pókok szaladtak a papíron. Egyik ívet a másik után lepték el. Ilyen perben a méltóságos kúriának mindent el kell

fordítsák vízi építkezésekre, azaz állítsanak fel turbínákat és erőcentrumokat a selmeci völgyekben s ezáltal megteremtették az ipar első feltételét. Ezen erőforrásokból bocsásanak rendkívül olcsó, eleinte csak önköltéségi áron energiát a létesítendő kis ipartelepek rendelkezésére. Az ipartelepeket azonban ne az állam vagy a város kezelje, hanem tegye lehetővé azon pénzből, melyet a bányászat redukálása által megtakarít, magánosok, esetleg külföldiek letelepedését is. Beszerzi a megfelelő gépterendezést, felépíti a legszükségesebb fűvázás épületeket s átadja azt bérmentesen oly iparosoknak kik már szakemberek azon iparban, biztossággal, hogy ha bizonyos számú éven át jó arat termelve üzemben tartja és fejlesztí a telepet az iparos tulajdonába megy át.

A termények értékesítésének kérdése pedig, feltéve hogy szakavatott iparosok dolgoznak, csakis ügyes kereskedők tevékenységétől függ. Erre nézve annak ki az üzleti forgalomban él, nincsenek aggályai. Erre már a telepítésnél és ezen kis ipar 20—40 emberrel dolgozó telepeket) megalapításánál a kereskedő szakembernek a kellő befolyást kell biztosítani, s akkor meglehetünk nyugodva, hogy nem fog oly dolog vagy ügy produkáltatni, aminek az értékesítése lehetetlen. Itt az a feladat a magánvállalkozót odaédesgetni s az majd boldogulni fog a saját életrevalósága és szorgalma alapján s ezek boldogulásában keresheti csak Selmecebánya a jövőjének feltételeit.

Egy iparos.

Egy kényes téma.

Pólya Lajos nagyvédői ref. lelkész a kinek alkalmá van a maga működési helyén és vidékén évek óta figyelni a viszonyokat, egy kényes kérdést pendít ezekben a sorokban: Ezer éven keresztül, századok dülő viharain át pusztító háborúk és ellenséges népek romboló hullámai között megtudta őrizni a magyar nép fenntartó erjét, ősi erkölcsi tisztaságát. Bármily vérfürdőkön

mondani. Következett a pontum száziens: a két kúriai döntvény. Itt a perirat hangja fohászszerű hangot mutatott: „nincs és nem lehet okom kétkedni, hogy a méltóságos kúria az analog esetekben hozott határozatok szellemében fogja az én megítámodott igazságomat mérlegelni...”

Minden kifejezést alaposan megrágott. Törölt, javított. Többször egész íveket eldobott, mert gyengének találta a jogi érvelést, pongyolának a stílust.

Ki akart magéért tenni. Egész éjszakáját felajdotta ennek a periratnak. Újra és újra elolvasta, azaz elszavallta. Szava helyenkint szimpadián, patétikusan hangzott. Szeméből diadal mosolygott.

Híjas Benedek büszke volt munkájára, s mikor az utolsó oldalt leöntötte a homok-porzóval, bókot vágott magának:

— Ezt jól csináltad, Benedek...

Már egész világos volt, reggeli hét óra, mikor az irodaajtó megnyílt, s a segédje belépett. Ez a segéd komor, szürke alak volt, barátság-talan tekintettel, s kopott kabáttal. Egy öreg, szilenciumos ügyvéd, kinek néha napokig nem lehetett zavart hallani.

Most is halkan, rossz kedvvel mondott jónapot, s leült az asztalához. Híjas csodálkozva kérdezte:

ment is keresztül, bárhogy megfogytakozott is számban, de újra megkosodott. S most, amidőn a magyar emberiség művelődésének sodrásban magasan lobogtatja a haladás zászlóját, szomorúan tapasztaljuk, hogy a halálesetek száma túlhaladja a születések számát. Telhát fogunk!

Pedig földrészünkön minden nemzet között a magyaroknak kellene leginkább megkosodni, hogy a sokféle népelem között fenntarthassa magát. Ez a sok szenvedést átélő magyar nép azonban kezd bizalmatlan lenni önmaga iránt, fel a megkosodástól, önző természete fellökerekedik a józan gondolkodás korlátain és saját vérének is ellenségévé válik.

Ha a szomorú jelenség okát kutatjuk, különösen a perlekedéseket hozhatjuk fel, amelyek folytonos izgatottságban tartják, melyek testvér és testvér, rokon és rokon között állandóan szitják a vizsalyt, majd az osztályos egységeket, melyek örökös ellenségeskedést teremtnek. Szóval az önzés domborodik ki mindezekből.

Mig eddig csak jeleztem vizsaly dült és pusztítóla nemzetünket, addig most egy sokkal veszélyesebb jelenség nyomait látjuk. A halálesetek aranytalán szaporodása mellett egy oly erkölcsi hanyatlás áradata fejegetti nemzetünket, amely rémséges képpel a legnagyobb aggodalmat kelti bennünk: *Bars, Hont, Baranya, Tolna, sőt Komárom vármegye* egy részében is az egy gyermek-rendszer van divatban, mi főképpen a magyar anyák között divik. Ez a veszélyes szokás, a legnagyobb meggondolatlanság, mely a magyar anyákat hatalmába kerítette, kik talán nem is képesek felfogni, hogy mily bünt követe nek el önmaguk, testi épségük, egészségük, a haza ellen, esakholgy ök könnyebben éljenek, hogy a gyermekevelés és ápolás nehézségeitől szabaduljanak.

A legborzasztóbb a dologban az, hogy ennek a rendszernek terjesztői fizetett bére nek, midőn elküvetik a bünt, két életnek ássák meg a sírját, a gyermekek s az anyáét.

Ennek a rendszernek az oka a jelenlegi birtokviszonyokra is vezethető vissza. A pár holdnyi földdel bíró ember, nehogy gyermekei közt felkelljen darabolni a birtokot, arra törekszik, hogy a család szapo-

rodását megakadályozza. Nem elég, hogy, a nép a hazából kívándorol, az egy gyermek-rendszer révén is meg van akadályozva nemzetünk gyarapodása.

E bűnös eszeleket aggodalommal és szégyenérzettel tölti el minden honfi kebelét, mely ellen hathatósan fel kell lépniük, hogy legalább némileg korlátozzuk annak terjedését. Azoknak a kuruzslóknak munkáját minden eszközzel meg kell akadályozni, akik esekély béért végzik bűnös munkájukat s akik minden faluban vannak

A vármegyék főorvosai, a járárok és községek orvosai, ha figyelmitket e jelen-ségre irányítják, igen sokat segíthetnek a bajon. Puhaltoljanak, kutassanak, hassanak a bűn fölterítésére, hogy azok, akik az emberitől műveletet végzik, avagy másokat arra csábítanak, elvegyék méltó büntetésüket.

Mi papok, kik figyelői vagyunk a nép életének, erkölcsi fogvayerekkell kizárhatunk a bűnök ellen, megbocsátjuk azokat, de büntetőjogi hatalmunk nincs. Annak a bűnre esábitó szokásnak csak az orvosi és rendőri együttes intézkedés veteth véget.

Írtsa hát az, az erkölcsi élet romlottságát, fojtsa el már esírájában a beteges rendszer hajtásait néptünk jólétére, hazánk boldogulására, mert ha nem sietünk a bajon segíteni, elveszünk, elpusztulunk!

Az ipari munkások jövője.

A társadalom jólétének legelső föltétele az, hogy annak minden egyes rétege, minden egyes tagja az élet bármely válságai között is tisztességesen megélhessen. Ez az alapja a társadalom békéjének és ennek az eszme nek a megvalósítása a legfontosabb föladoatok egyike.

A munkásokozói barátai, a kik szeretetteljes érdeklődéssel nézik a szegény dolgoztó emberek küzdelmeit és ezer baját: a saját legbensőbb óhajataikat látják életre kelni abban az egész országra kiterjedő szervezetben, a mely lassan bár, de biztosan halad a kitűzött céljainak megvalósítása felé.

A Magyarországi munkások rokkant- és nyugdíj-egyleteről szólunk, melyet ezeltől 12 évvel a fővárosi munkások teljesen önérejkiből létesítettek. Ki győzné fölörömlni mindazon okokat, melyek ezen intézménynek szükségessé voltát bizonyítják?

— Az iparost és munkást, aki életét addig, mig dolgozni bír, szorgalmas munkában, a mindennapi kenyérért való nehéz, sokszor sikertelen küzdelemben tölti el: öreg napjaira a legirtózatossabbnymor fejegeti.

— Semmi. Az a lú egyik volt princípálistomnak a fia.

— Úgy? Azért? S hogy akadályozza meg?

— Legálisan. Kifizetem az adósságot.

— Tyűh, teringette! Csak úgy?

— Csak úgy... Híjas Benedeket újra valamikellemellen érzés lepte meg. Idegesen pü-dörgette gyér bajuszát.

Ki fizeti az adósságot? Nagyon szép... Nem is tudtam, hogy annyi felesleges pénz van.

— Van annak aki meg nem issza.

Igaz, Hát csak tessék kifizetni, amennyi jól esik. Nekem semmi közöm hozzá.

De azért egyre nőtt a bosszúsága. Az egész úgy hangzott, mintha ez a vén, szilenciumos fiska-lis azt mondta volna neki: látod külömb ember vagyok náladnál. Te ezt nem tennéd meg. Másról eltérte volna szóttalanul, érzékellenül, de ettől az embertől fájit neki. Nagyon esekélyre taksálta még a szilenciumtól eltekintve is. Mérgesen rászólt:

Helyes, amice, de előbb másolja le ezt a periratot. Vigyázzon, minden szó fontos. Még az ékezet is. Sokkal fontosabb, mint a nagylelkűségi roham, ámbár semmi közöm hozzá...

A vén segéd végiglapozta a conceptust.

— Déltre készen lesz, — mondotta.

— Helyes. Alázsolgaj!

Mi az ilyen korán? Még hét óra sincs. A segéd dűnyögve válaszolt:

— Sietek, délre szabadulni akarok...

— Valami fontos dolga van? Tudakolta a princípálist.

— Van, — hangzott a kurta válasz.

Híjas Benedeket bántotta a kíváncsiság. Micsoda sürgős dolga lehet az ő vén segédjének, a szilenciumos ügyvédnek? Tudta, hogy teljesen zárkózott életet él. Nincsenek rokonai, barátai. Ha lennének, se hederitene rájuk. A legönzőbb, a legimikusabb emberek ismerté.

— Hová készül délbe, spektábilis? — Valami peres ügy?

— Nem, peren kívüli. Híjas Benedek szeretetlő alárendeltjeivel ingeredni.

— Csak nem háztűzénzőbe megy?

Az öreg segéd nem válaszolt. Nem tartotta érdemesnek. Híjas Benedek bosszankodva kérdezte újra:

Hát mi az istennyilát keres maga Szalakon?

A rosszkedvű ember hátrafordult s a vállán át adott választ.

— Egy árverést akadályozok meg.

— Árverést? Kínél?

— Egy fiatal bérlőnél.

— Hát mi köze hozzá?

A míg ereje el nem fogy, verejtékes munkán telik el ideje; küzd, fárado, míg csak bír. És mikor kezd reszketni, kezd, mikor idő előtt megvérd, előrelendézet kezéből kihull a kenyérkereső szerszám: lát akkor egyszerre eljött a végső fonálát is annak a reménynek, hogy kenyerre lesz holnap. A dolgozó eszköz helyébe kezdébe veheti a koldusbotot. Csak a könyörgés ad, ha ugyan ad, egy falatot az elgyöngült, kifáradt munkásnak.

Annyszor emlegetjük ezeket a keserves sirmalmakat és mégis olyan kevesen akarnak igazán tenni is valamit ezek megszüntetésére, hogy a munkáldó ember nyugodtan, borzalom nélkül tekintsen a jövőbe!

A munkássztyáji körében vannak már mindenütt betegségi pénztárak, melyeknél a tagság kötelező és találkoznak helyenkint a baleset elleni biztosítással is. Bár mindezek igen fontos és áldásos működést fejtenek ki, de hivatalosunknál fogva csakis betegség vagy baleset idejében nyújtanak segítséget; de nem védik meg a munkást abban az időben, mikor munkaezerjének teljes kiemelésére miatt rokkantát lesza, vagy aggkora miatt többé dolgozni nem bír.

A munkássztyáji, érezve elhagyottságát, végre is a saját erejéből megalkotta Budapesten 1893-ban a Magyarországi munkások rokkant- és nyugdíj-egyletét.

Az egyetnek a belügyminiszterium által jóváhagyott alapszabályai a lehető legszabadelvűbb rendelkezéseket tartalmazzák. Tagja lehet az egyetnek minden munkás, iparos, kereskedő, tisztviselő, vagy bármely más rendszer foglalkozással bíró férfi és nő egyenlő körkülönbség nélkül és orvosi vizsgálat mellőzése nélkül. Iparos tanoncok is beiratkozhatnak. A kedvezményes beiratási díj személyenkint 1 korona 20 fillér. A tagok 20, 24, vagy 30 fillér heti illetéket fizetnek. Ennek pontos fizetése fejeben a tag, ha tíz évi tagságot betöltése után a saját keresetforrását szolgáló foglalkozásában valamely baleset, testi vagy szellemi elgyöngülés, vagy aggkori gyöngösg következtében munkaképtelenné válik: 8-40, 9-80, illetve 11 korona 90 fillér rokkantségnyújtást kap hetenkint élete végéig. Annál kedvezőbb a tagra nézve, minél később válik munkaképtelenné, mert a tagsági év arányában a segély is emelkedik. Negyven évi tagság után 12, 14, illetve 17 korona nyugdíjat kap a tag élete végéig, tekintet nélkül munkaképtességére. De segíti még ezenkívül az egylet a segélyre jogosult tag elhalálozása esetén a hátramaradt özvegyet és az árvákat is. Az özvegy végkielégítést, az árvák pedig nevelését járulékok kapnak, még pedig a fiúk 13, a lányok 14 éves életkorukig.

Az egyetnek a most megjelent tizenkettedik évi jelentéséből látjuk, hogy ez az intézmény kifogástalanul teljesíti áldásos hivatását; mert az 1903. márciusban megkezdett segélyezési időből kezdve eddig 22 hónapon át 45 rokkant és elaggott munkásnak és 3 árvának nyújtott rendszeres heti segítséget, számos özvegyet és nyomorban

Az ajtónban megállt. Küzdeni látszott magával. Aztán dacosan, büszkén visszajött, s oda lépett a segédhez.

— Várjon egy pillanatra. Azt hiszem, kissé hosszú lesz a perirat. Török belőle, adja ide.

Felkapott egy veres paldácsi, három oldalt tűrőt. Azt a három oldalt, amelyen a kúriai döntvényekre hivatkozott. Visszaadta a periratot a segédnek:

— Így, írja le tisztelt jötevő...

— Nyugt föl, s elégedetten távozott.

— Olyan én is tudok, — mormogta fogai között.

* * *

Három hónap múlva megjött a kúriai ítélet. Sinka Pétert elmarasztalták a kártérítésben s az összes felmerült költségekben. Mikor Híjas Benedek tudatta vele a lesújtó vereséget, a nyájás ember arca eltorzult a dühtől.

— Hogy lehet ez?

— Hogy? — Úgy, hogy nem lehet minden pert megnyerni. Másoknak is élni kell...

— Másoknak?

— Igen másoknak, a becsületes embereknek. Azokat sem lehet minden jogsegélytől elzárni...

levő tagot részesített gyámolításban. A segélyezésre kifizetett összeg meghaladja a 22 ezer koronát. S ha megmondodjuk, hogy ez a segélyezés még csak a kezdet kezdetét jelenti: egész nagyságában látjuk kibontakozni előttünk az egylet áldásos jövőjét, midőn majd sok száz elaggott és rokkant munkás kapja a mindennapi kenyeret ettől az egylettől. Az évi kimutatásból látjuk, hogy a segélyezettek között van ács, asztalos, bogárné, földműves, gázfejlesztő, hengerész, kovács, lakatos, napszamos, nyomdász, tisztviselő, vasesztergályos, vasöntő és többféle gyári munkás, továbbá pénztárosnő, szakácsnő, varrónő, munkánő és házi teendővel foglalkozó nő is. Mily vigasztaló és fölemelő érzés az egy öntudatos munkásnak, hogy agg napjainak egyetlen támasza nem a könyörtelen fájárló van levágyva, hanem azt önmaga szerelte meg magának azzal, hogy munkabíróját idejében okos előrelátással sok ezer társával együlvöl összerakta filléret, melynek dus gyümölcsei táplálkoznak adnak neki a szükség idejében s nehézségek munkában töltött életének alkotóit a boldog megelégedettség melegével sugározzák be.

A felebarátai szeretetnek ezen egyik legelső intézménye nemes céljaihoz illően az egész országban el van terjedve, úgy hogy rendszeres fizető tagjainak száma a 27 ezret meghaladta és a központot egyetlen kívül van öt beletétőhelye és szerte az országban 106 fiók-pénztára. Az egylet hatóságai ellenőrzés alatt állt a ma már egy és fél millió korona vagyonra van, mely a legkörültekintőbb óvatossággal van kezelve s nagyobb része értékpapirokban van elhelyezve.

Mint az egylet megbízhatóságának és életképességének bizonyítékát, megemlítjük, hogy a belügyminiszter jóváhagyása alapján a cipészek nyugdíjintézete összes tagjaival és teljes vagyonával beolvadt az egyletbe; mert belátta, hogy ezt a nagyfontosságú célt csakis nagy tömeggel lehet megvalósítani, vagyis minél nagyobb számban csatlakoznak a tagok, annál biztosabb az egylet életképessége.

Azért is az ország értelmű iparosaitól és munkásaitól függ: akarják-e, hogy önmaguk és családjuk jövője biztosítható legyen? Ha igen, akkor nem kell sokáig habozni, nem kell hiábavaló kísérletezésekkel tölteni az időt, mert minden pere késedelmeiben helyrelopíthatatlan vesztésig lehet. A mint a kimutatásból látjuk; a segélyezettek élekorára 29—73 év között váltakozik. Azért legkedvesebb, ha már munkabíró fiatalágunkban gondoskodunk magunkról. Hiszen ha nem aggszantunk bennünk a bizonytalan jövő rémképei: sokkal több életkedvet és vidorsággal folytatjuk napi munkánkat s tudjuk, hogy ha a megelégedettség terjesztjük, ezzel halhatatlan munkáljuk a társadalmi békes jólétét és boldogulását.

Végezetül még annyit említenék meg, hogy e nemes célokra való tekintettel az egyletet a hatóságok, gyárosok, pénzintézetek és jötekegy emberbarátok is pártfogolják s támogatói közé tartoznak Budapest, Kaposvár, Kőrmöcbánya, Sopron és Eger városok, mely utóbbi egész rendszerezéssel beiratta az egyletbe. Az egylet iránt fölvilágosítással szívesen foglalkozó központi iroda Budapestben, József-korut 68. szám alatt, továbbá bármely beletétőhely és fiók-pénztár vezetősége. Megjegyzendő még, hogy az egylet központi irodája 1005. augusztus 1-én kezdve Budapestben, József-utca 23. szám alatt lesz az egylet saját házában. — Városunkban is van egy népes fiók-pénztár.

A hét története.

(A válság tovább tart. — Az országjal veszedelme. — Az orosz-japán háború. — Forradalom Oroszországban. — Montignoso grófnő ügye.)

A képviselőház tisztikara már megalakult, a bizottságok már megválasztottak, részben már meg is kezdtek működésüket, de a válság még mindig nem ért véget, sőt elég is van ma valaki, aki csak megközelítőleg tudna valami bizonyosat, mi irányban keresendő a megoldás. Szóba került egy átmeneti miniszterium kérdése, de ezt ellenzik a függetlenségi párt szélső elemei, úgy hogy nem igen akad kedv e terv továbbzörzésére. Így körülmények közt a képviselőház nem tehetett egyebet: elnapolta magát az új kormány megalakulását. Március 8-án azonban mindenesetre tart ülést, hogy a meg nem támadott mandátumokat igazolják. A politikai elvek elcsatizását nagyon jellemzi azaz eset, hogy a képviselői fizetésekhez hogyan jutottak hozzá a nagyságos képviselő urak. A P. N. így írja ezt meg: A képviselői fizetésének kiutalása érdekében körülmények közt folyt le. A gazdasági

bizottság tegnap ülésen még szabadelvű párti és négy ellenzéki képviselő volt jelen. A szabadelvű pártiak az ez-leben való fizetés ellen, a többség tagjai, az ellenzékiek pedig amellet foglaltak állást. A dolog kényelmetlen szituációba keverte Justi Gyula elnököt, akinek döntenie kellett volna, s aki tudvalegyően az ez-leben való fizetés ellen van. Az utolsó pillanaton érkezett az ötödik ellenzéki képviselő Illyés Bálint, akivel aztán az ellenzék megszavazhatta a képviselői járandóságait.

Az a remek épület, melyben a képviselők összegyűlnek, állandó veszedelmelem fenyeget. Legutóbb a főrendiház ülésterméből mállott le a márvány és lehullott a padlóra. Am tartani kell attól, hogy ez az eset ismétlődni fog, mert ebben az irányban az építészeti iroda kijelentette, hogy felelősséget nem vállalhat. A temérdek millióba került országháza tehát örökös veszedelmelem fenyeget.

A muszka medve nem olyan mogorva már, mint a mikor kiközött a lebecsült Japán országgal. A kis mandulusos sárgák alaposan megfáradtatták táncolni. Oroszország a sok veszedelmű után két kézzel is kapna a béke után, annál inkább, mert a belső villongások is készített reá. A békekötés eszméje immár egész határozott formát ölt, sőt már a feltételeiről is alkusznak, noha ezt az orosz hivatalos körök tagadják. Az oroszok szeretnének előbb csak egy csekélyke kis győzelmet kivinni, amelynek feljűzésát azután élvezné a hivatalos apparátus. Így a prestigének legalább egy fősziánnyat remélnék megmenteni, s nem kellene oly békét kötöknök, mely a szegénytelenül is szűgyentesebb. Hírlik, hogy a békekötés közül agg királyunk is fáradozik, de ezt a hírt eddig még meg nem erősítették.

Az orosz forradalom nem nyugszik. Szergiusz nagyherceg felrobbantása, agg látszik, csak jel volt az erőszakosságok folytatására. Pétervárot ismét sztrájkba lépték a munkások, Moszkvában a legirőttatottabb jelenetek játszódnak le és a vidéken mindenütt dúlnak, rombolnak, pusztítanak a forradalmárok, a katonaság és rendőrség pedig napról-napra veréngéseket rendeznek. Végre még csak érvényesülni fog a népakarata.

Montignoso grófnő ügyében újabb fordulat nem állt be. Egyes újságok azt írják, hogy Körner jogtanácsos, aki a grófnővel tárgyal, kegyesszert tett és a szász király nem fogadta. Ez a hír azonban valótlannak bizonyult, Frigyes Agost király beszélt a megbízottjával. Érdekes fordulat azonban mégis ennek az ügynek, hogy a király újból meg akar néstülni, állítólag azért, mert Vilmos császár követeli. Ez esetben a kis Monica hercegnő megmaradna Montignoso grófnővel, akinek alkalmat adnának arra is, hogy többi gyermekeit is időről-időre megláthatná.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Kinevezés.** A király dr. Bartha Bélát, a debreceni ev. ref. jogakadémia tanárát a selmecebányai bányászati és erdőszeti főiskola jogi tanázkéire első osztályú rendes tanárrá nevezte ki.

— **Előleptetés.** Laun Károly itteni dohánnyágyári alkalmazottat a m. kir. dohánnyövedéki központi igazgatóság dohánnyövedéki segédlistázi teendők végzésével bizta meg.

— **Muszka József.** Ő is megértette a szorongatott hazánk hívő szavát és ment; ment «előre». A lelkes ifju életét veté kockára és vétét ontá a hazáért. — Részt vett a szerjedji, farkasdi, zsigárdi és peredi esztábnak s két orosz golyóól találva, béna karral tett vissza sok viszontagság után szálló házához. Hosszú ideig állott a Coburg hercegi uradalom szolgálatában, a hol mint tisztartó nyugdíjaztatván, Selmecebánya városnál közgyámni vállaltott meg. — Mint tisztviselő a pontosság, szorgalom és lelkiismeretesség példányképe marad előttünk mindenkor. Mint családapa s férj az ő mindenre kiterjedő gondosságával s odaadó gyöngédségével tűnt ki. A sors anyagiakban kedvezett neki, élvezhette szorgalma gyümölcsét, a végezt hosszú élettél s könnyű kimulással ajándékozta meg, sőt még abban is kedvezett neki, miként ravatalnál a szónok mondá, hogy a hazai katonai érvények, mikkel ő ékeskedett, méltó folytatásukat lelki családjában. — Mint ember mindig az vala, a minek látszott: őszinte, másokat érdemeseket megbecsülő, tevékeny és lelkiismer-

retes és mindig magyar. Öreg korában is fiatalos hévvel, lelkesedve beszélt honvéd voltáról s az 50-es éveken átéli élményeiről. Szepesben, Sárosban szívesen látták a volt honvédt, ünnepek alkalmával mindig kitüntették a családok az ifju honvédt és jó táncost. — Szerencsés volt diák korában Kossuth-ot, Széchenyi-t látni s hallani, majd később az 50-es éveken Tóth Kálmán gyűjtő szavait amint családi ünnepek alkalmával egy-egy remek költeményét szavalta el a költő. Lisznyai Kálmán is megkedvelte az ifju honvédt s rokonszenvével tüntette ki. — Sok érdekeset tudott az öreg úr ez időről beszélni, miként egész életéből is. — Honvédelmet a selmecbányai honvédszobor telepezésekor meglelt. Emléklapokban érdekesen írta meg. Olvassátok el s tisztelni, szeretni fogjátok emlékét. — Halála nem volt váratlan, mert hosszabb betegeskedés előzte meg. Mult keddén kiserült el hült tetemét az Erzsébet kápolnáig, a hol Vörös Ferenc tb. főjegyző bucsuztatta el a volt 48-as honvédt és tisztviselőt a város tisztikara nevében s azután Szentatrára szállították a családi sírbortba. — Áldjuk emlékét s példája lelkesítés bennünk!

— **Kaszinói közgyűlés.** A Selmeci Kaszinó e hó 19-én délután tartotta rendes közgyűlését saját helyiségében. Farbak István egyteli elnök vezetésével. Sobó Jenő igazgató 1904. évi jelentése tudomást vettett elismerés mellett és az elhunyt Pauer János és Dr. Boleman István emléke jegyzőkönyvileg megörökített. Az 1904. évi számadásról 5188 korona 09 fillér bevétellel és 4540 korona 58 fillér kiadással állapították meg és a választmánynak a felmentvény megadott. Az 1905. évi költségelőrőlányati 4440 korona bevétellel és ugyancsak 4440 korona kiadással állapította meg a közgyűlés. Végül négy választmányi tagra volt szavazás; megválasztottak: Jezovics Károly, Szitnyai József, Szencsány Miklós és Wankovits Lajos. — Este társasvacsora volt a kaszinóban, melyen mintegy 70 tag vett részt; a tiszteket sorát Sobó Jenő igazgató nyitotta meg, pohárát emelvén Farbak István elnökre, aki válaszában kiemelte a kaszinó jelentőségét a társadalmi életre és barátságos összetartásra hívta fel a tagokat, amivel főleg a közérdeknek tesztünk szolgálatot. Beszéltek még Jezovics Károly, Horváth Kálmán (a kaszinó legrégebbi tagját, id. Marschalko Gyulát élette), Dr. Stuller Gyula, id. Marschalko Gyula és Stempel Gyula besztecebányai m. kir. főbányabiztos, aki mint vendég vett részt az esztélyen. A társaság késő éjjeli órákig maradt együtt a legkedvesebb hangulatban.

— **A szegény iskolás-gyermeknek felruházása** meg folyik és pedig most az újvi megválasztásokból befolyt 376 kor. 94 fillérből vett cipőkket és ruhákkat. Ezen összeget ugyanis a városi tanács kiadta a főkapitányának, aki januárius 1-től kezdve a mai napig 128 szegény gyermeket látott el lábbelivel és részben ruhával, amire szegényeknek a nagy hűdében nagyon is szükségük van. — Az elmúlt héten *Singer Ignác* kereskedő három új fiuruhát ajándékozott a jótékonycélna.

— **Álarcos-bál.** Március 4-én lesz a kath. nőegylet álarcos-bálja; értesülésünk szerint a bál nagyon látogatott lesz és az álarcosok is nagyobb számban fognak megjelenni, pedig a tömeges gyász miatt igen sok oly család nem vehet részt, amelyek különben mindig részt szoktak venni e jótékonycélu mulatságon. A táncrend már készülnek és kedves meglepetésül fognak szolgálni.

— **A kerületi betegsegélyzőpénztár igazgatósága** e hó 19. délelőtti ülést tartotta (Szvaldt Gusztáv) elnöke mellett s elhatározta, hogy a közgyűlést március 12-én tartja meg.

— **Halálköz.** Lovag Berks Róbertné, született draskói Stuparits Paula, a Geramb-unió volt reprezentánsának neje, e hó 17-én Podgradje várában, Horvátországban 57 éves korában elhalt. Az elhunyt nemes urnó halála városunkban is

élnék részvétet kellett, mert valóságos örangyala volt a szegényeknek és betegeknek s Hodrusbánya és Alsóhárom lakosai ma is hálfával elneveliték jótékonyágát.

— **Pénztézeti közgyűlés.** A kereskedelmi és hitelintézet ma délután két órakor tartja az idei közgyűlését. A közgyűlés iránt a részvényesek körében igen nagy az érdeklődés, mert igazgatót, hat igazgatósági, öt felügyelő bizottsági tagot kell választani.

— **Új ügyvéd.** Martos Sándor dr. fiatal ügyvéd, aki eddig a néhai Goldsticker Márk majd dr. Ungár Kálmán ügyvédi irodáját vezette, Selmecbányán telepedett le s ügyvédi irodát nyitott.

— **Tűzoltók estélye.** Az önkéntes tűzoltók kedélyes estélyt rendeztek mult szombaton este a városi vigadóban. Az estély társas vacsorával kezdődött, melyen a tagok és az egyesület barátjai szép számban vettek részt s vacsora után tánc volt az egyet saját zenekarának zenéje mellett. A mulatság a legjobb kedélyhangulatban a késő éjjeli órákig tartott.

— **A cipőgyári munkások mult vasárnap este tartották meg, ez ideit tanulmányúkat, amely mint mindig ez évben is jól sikerült s szép összeggel gyarapította a munkások segítőegyesületét.**

— **Egy veszélyes házítólvaj elfogása.** Mult számunkban emlékeztünk meg arról a jó fogásról, amelyet a rendőrség csinált, elfogván egy betörő bandát, mely hónapok óta számos betörést és lopást követett el. A mult héten megint igen eredményes nyomozást vezetett a rendőrség. Ahonny Erredny rendőrök és Pálmai István szakaszvezető egy igen veszélyes házi tolvajt lepletek le és fogtak el Kovácsik Paula személyében, aki nap-számkodott s itt-ott mint kiszolgálónő kereste kenyérét, emellett azonban mint most kiderült ellopott mindent ami kezéigébe került. Lakásán a megtartott házkutatás alkalmával több mint nyolcvan különféle poharat, tányért, kést, üvegeket, villát, kanalat, tálcákat, teás-csészeket, só-tartókat, mozsart s mindenféle fehéreműt találtak, amelyeket éveken át lopogattak, legtöbbit a Metropol szállodából és Bogyai János vendéglőstől. A szaktermesztőt asszonyt átadták a járásbírósnak.

— **A József főherceg Szanatoriumi sorsjáték sorsolását** február 25-én megtartották. Az egyesület a hivatalos nyereményjegyeket a Budapesti Hirlap, Pesti Hirlap és Budapest február hó 28-iki számában téteti közé. Ezenfelül az egyesület mindazoknak, a kik levelezőlapon kéri, — *ingyen* küld 28-tól kezdődőleg nyereményjegyeket.

— **Színészet.** Mint értesülünk, dr. Farkas társulata városunkban kezdi meg működését folyó év aprilis hó elején, amikor Halmai Imrénnek, a kerületünk eddigi színgazdájának lejár a három éves szerződése. Nagy reményekkel néztük az új társulat működése elé, s ha dr. Farkas sok szép ígéreitet betartja, ugy reményeink teljesülnek, csak ne okozza ennek ellenkezőjét a minden bírálaton alul eső, s aqyon szidalmazott színházi helyiségünk rendkívül csejőszerűsége. — Halmai társulata most lígion tartja előadásait, ahol is több új darabot, mint a János vitéz. Postás fiú Józsi, Doktor urat stb. mutatta be mindég zsufoolt ház előlt. A kis Bokody Margit, aki városunkban kezdte meg színészi működését, s a legutóbbi sasionban több ízben látuk kedves szerepeivel kitűnni, sok dicsőségét arat a Józsi-ban, melyben ő játsza a címszerepet. — Lendvai Mici a társulattól megválva, a pozsonyi társulatnál szerződött.

— **Öngyikosság.** Lelket megölő szerelmes szívbé fordított mult vasárnap reggel egy golyó, egy eltévedett fiatal életet olva ki. Ifj. Ján Vilmos, a Selmec- és Bálbányai iparosok hitel-szövetkezetének pénztárosa szerelmével vélté célt téveszve folytatott életét boldogga tenni. Szerelme nem talált viszhangot, ami miatt buskomorra lett s önön magával meghasonlott. Az utóbbi időben, megtámadott lelkének indulatától áthalva, gondolatlan keresztt-kasul kalandoztál az elmúlt idők latarolt mezéjén és vizsgalástól sehol és semmiben nem találva, a gyilkos kis fegyverhez fordult, melynek golyója éltének megrontottját: szívét keresztül fúrta. — Temetése e hó 21. volt a szegény ifju iránt megnyilatkozó nagy részvét mellett.

— **A takarmányhiány enyhítése.** Félhivatalosan jelentik: Az ország takarmányhiányában szenvedő vidékeiről nap-nap után érkeznek kérések a földmívelésügyi miniszterhez, melyekben a kiszegádzakon kívül egyes nagyobb birtokosok is

takarmányeműeket kérnek, mert szükségleteiket nem lévén képesek beszerezni, értékes marhaállományukat fenntartását komoly veszély fenyegeti. Ez arra indította Tallian minisztert, hogy körrendeletet intézett a szükségét szenvedő vármegyék főispánjához, melyben tudtal adja, hogy métermá-szánkint 7 korona készpénzfizetés mellett préselt szénát becsát a nagyobb birtokosok rendelkezésére azaz a kedvezményvel, hogy a szállítási költségeket bármely vasuti állomásra a kincstár viseli. Miután pedig a hiányos burgonyatermés folytán ilyenmül vélmásgazságséglet is mutatkozik, kiszegádzáknak fajtiszta burgonyavetőmagot a rendeltetési vasuti állomásra állított megmérésánkint 5-50 korona kedvezményes áron engedélyezte. A kérelmek elbírálását a miniszter magának tartotta fenn s meghagyta a főispánoknak, hogy az ilyenmül kérelmeket azonnal terjeszték fel hozzá.

— **Az OMGE és a bevándorlás.** Az OMGE, a mult évben beadványt intézett a belügyminiszterhez, a Galicziából, Romániából és Ororoszághól való bevándorlásnak új törvényvel való korlátozást kérve. Az egyesület ezt a beadványt a fővárosnak is megküldötte. A főváros joggyűji bizottságának javaslatával szemben, a mely szerint az OMGE, köriarta egyszerűen tudomást veendő a tanács oly javaslatl járult a közgyűléshez, hogy a bevándorlási és határendőrségi törvénynek meliőbbi életbeillesztése érdekében a belügyminiszterhez letérjesztés intéződn, de egyuttal az is kérelmezendő, hogy az állandó ill tartózkodás vagy munkaszerezés céljából bejövő idegeneknek a bevándorlás casik az e célra kijelölendő bevándorló állomásokon engedtessek meg.

— **A vegyeskereskedő üzletkör.** Annak idején az iparosok körében nagy elégtelenség okozott a kereskedelmi miniszternek egy elvi határozata. Ebben egy konkrét esetből kifolyólag kimondotta a miniszter, hogy szatócsok és vegyeskereskedők jogosultak mindennemű, tehát nemcsak a nép elsörendü szükségletit tárgyait képező iparcikket elárusítására oiy helyeken, ahol az illető iparcikk kizárólagos elárusításával foglalkozó kereskedő, vagy iparos nincs. E határozat ellen, mely a kereskedők érdekeit védi, több ipartestület foglalt állást, kérve a kereskedők korlátozását a kisipar érdekében. Most azonban a miniszter leiratot intézett a kamarához, melyben azt mondja, hogy e határozatot változtatlanul fentartja, mert az említett határozat a fogyasztók közönségének érdekében áll.

— **Jégtörő Mátvás.** Azt tartja a közfelfogás, hogy Mátvás apostol, akinek tegnapelelt volt névünnepe, megtört és elviszi a jeget, ha talál, s jeget és telet hoz, ha nem talál. Hát ezuttal a közfelfogás alapon esalatozott Mátvásban, mert dacára annak, hogy volt elég törti való jege, ráadásul még zimankós, havas hideget hozott.

— **Talált tárgy.** E hó 21-én a Deák Ferenc utcában egy kapukulc találtak. — Átvehető a rendőrségnél.

— **Valóságos kincs** az emberiség részére a Zoltán-féle keñcs, melyről számosan, még a társadalom legelőkelőbb köréiből is legnagyobb emeliséssel nyilatkoznak. Igy: Gróf Auersperg, Hippeluti báróné, Daun Kapj Karolina grófné, Gyórfly gróf, Markovits báró, Keglevich gróf, lovag Weilenhüller József, Nyáry Kálmán gróf stb. kik mind azt írják, hogy e pártalan, nagy régi kőszvényes és csuszos bajukra pár napi használat után gyógyultak. Hozott. A kiváló keñcs üvege 2 korona, Zoltán Béla gyógyszertárában Budapestben, Szabadságtér.

NYILT-TÉR.*

* E rovat alatt közlöttekért nem felelős a szerk.

Köszönetnyilvánítás.

Boldogult jú édes Atyánk elhunyna alkal-mával nagy bánatunk legulsólyabb öröibaen oly sok oldalról éreztük az általános részvényt vigasztaló szavait, hogy ezzel mély háára köteleztek bennünket. — Fogadják úgy ók, mint a selmec-bálbányai tisztviselők, a selmecbányai 1848—49-es honvédek, a kik elhunyt bajtársuk emléket testületi megjelenésükkel megtisztelték és a koszorukat küldő ismerőseink hálas szívóbb jóvő, őszinte köszönetünk.

Selmecbánya, 1905. febr. 24-én.

Muszka család.

**SELMEC- ÉS BÉLABÁNYA SZ. KIR. VÁROS
HIVATALOS KÖZLEMÉNYEI.**

Az anyakönyvi hivatalok bejegyzései.

1905. évi február hó 5-től—11-ig.

Kihirdetés.

Palovics Simon, Radik Katalin Stefflő,
Sipos József, Paulinyi Erzsébet
Hudecz Adolf, Kiszli Katalin „
Andrásk József, Szikora Augusztina „

Házasság.

Hallay Gyula, Longauer Viktoria Selmecebánya
Lächner Ferenc, Chudi Julianna „
Petrik Antal, Figler Alojzia Stefflő „
Borjan Ferenc, Valent Mária „
Kolléda János, Kolpaszki Katalin „
Hudecz Adolf, Kiszli Katalin „
Bárczy István, Mihálszki Bernadina Stefflő

Születés.

Szentének Mihály, Majerosok Erzsébet teány, Selmecebánya.
Csabák István, Híbszky Katalin fu „
Tomsanyi Pál, Kórosny Juli „
Luptak Márton, Rajetók Anna „
Blumenfeld Lipót, Vertheimer Irma fu „
Daniel Antal, Schmidt Klára teány Hodrusbánya
Paztierik József, Kolpaszki Franciska fu Stefflő,
Jani Mihály, Bacsik Mária, teány „
Dehnar János, Zsigmond Kati „
Bánk György, Liesko Károlyn fu „
Ólcs István, Szilágyi Katalin teány „
Trancs Mihály, Fındrich Anna fu „

Halálozás.

Liesko Gyula, 10 éves vörheny
Muszka József, 74 „ aggkor
Ifj. Jahn Vilmos 28 éves agyilkosság, lévés
Vaisz Ilona, 2 éves aggkor
Antosik János, 59 éves szerzi szívlobj
Luptak Kubo Adám 6 hónap tudóval
Bóhm Oszkár, 5 éves veselő
Donoval János, 55 éves agylágyalob
Vnuk Antal, 34 éves tüdőgümőkör
Szalvay Ferencné, 63 éves végelgyangölés
Flaka Anna 7 hónapos tüdőgümőkör
Oberbauer Anna, 20 éves nehézkör.

1467. sz. 1905. vt.

Hirdetmény.

Tudatom e sz. kir. város közönségével, hogy a törvh. biz. tagok sorában megürlt 16 biz. tag-hely a f. évi február hó 20-án megtartott választás alkalmával a megválasztottaknak elsőkéig kijelentett alábbi legtöbb szavazatot nyert pályázókkal töltött be:

1905. évi ápril hó 4-től számított

6 évi megbizatással:

1. Oszvaldt Gusztáv	329	szavazattal
2. Kachelmann Farkas	327	»
3. Paulovich József	316	»
4. Pelachy Ferenc	316	»
5. Sobó Jenő	311	»
6. Király Ernő	311	»
7. Händel Vilmos	310	»
8. Farbak István	306	»
9. Schelle Róbert	303	»
10. Hlavathy József	296	»
11. Bencez Gergely	291	»
12. Hain Ferenc	263	»
13. Floch István	257	»
14. Ágfalvi Alajos	180	»

3 évi megbizatással:

1. Vudy Antal	205	»
2. Waigel János	183	»

A választási eljárásra vonatkozó panaszok illetőleg a megválasztott tag választhatási képességéig ellen emelt felszólalások a választástól számított 15 nap alatt az igazoló választmányhoz nyújtandók be (1886. XXI. t.-c. 42. §.).

Selmecebánya, 1905. évi február hó 23-án.

Sztinyai József,
kir. tanácsos, polgármester.

137.382. 1904. III.-A. B. ú. sz. körendel

Tengerentútra kívándorlóknak a porosz határon való átengedése.

Felhívom Cimet, hogy a legalkalmasabb módon, de először is közegeti utján a tengerentútra kívándorolni szándékozóknak az utlevél kiállításáért való jelentkezésük alkalmából hozza tudomására, hogy a porosz királyi kormány elrendelte miszerint külföldre kívándorlóknak csak azon esetre engedték meg a Porosz határ átlépése, ha egy Németországban engedélyezett hajózársaság tengerentútra kikötőbe szoló szállítási jegyével és a behajózási kikötőig szoló vasuti menetjeggyel vannak ellátva. Ezenkívül annyi készpénz birtokában kell lenniök hogy tengerentúli partraszállásuk vagy ha ez bármely okból megtagadtatnék

hazájukba való visszaszállításuk biztosítva legyen: Ezen összeg egészségös, testi fogyatékossággal nem bíró tíz éven felüli egyéneknek 400 márkában (480 koronában) tíz éven aluliaknak 100 márkában (120 koronában) van megállapítva. Minden külföldi kívándorlóknak, aki ezen feltételeknek meg nem felel, egy lajstromozási állomáson kál keresztülnemni, amilyen ez idő szerint Myslovitz és Ratiborban áll fenn.

Budaapest 1905. évi február hó 11-én

Tisza s. k.

HIRDETÉSEK.

Minden vásár- és ünnepnap
**friss farsangi fánk és
hasce kapható**

Borhegyi István,

okukrász üzletében.

Ezüst-utca 14. szám.

Kolbász

azonnal ehető vagy főzni való 168. pórkölt bőrű szalonnák elsőrendű zsírnak 128, sós fehér vbsag 128, vekony 128, füstölt vastag 140, vekony 140 debreceni paprikás szalonna 148, pácolt foghagymás füstölt paprikás szalonna 200 pácolt sovány szalonna nélkülsónka, karmadali, oldás 130 állér. A fenti áruk szállítói levele és csomagolása ingyen. Elsőrendű házi zsír 140 hozza szelencék: 5 kgros 110, 10 kgros 140, 25 kgros 280: az árak fillérekben értendők. Áruium árai, melyek gyakran változók e helyen minden számban kolbász cím alatt találhatók. Szállítja: **BALCZÁR** kivitelű üzlete Nyiregyháza.

Árverési hirdetmény.
F. évi március hó 2-án és 3-án Héjkon, III. ker. 127. számú házra, valamint az abban lévő bútorzatra
nyilvános árverés fog tartatni.
id. Hacher Vincez örökösét.

Építészek és építetők b. figyelmébe!

Bátorkodom a t. építész urak és építetők becses tudomására hozni, hogy

LOSONCON, Kossuth Lajos-utca 16. sz. alatt, Czobel-féle házban cementáru és szobrászati műtermet nyitottam.

Hazánkban és külföldön, elsőrangú műteremben szerzett tapasztalataim alapján a legmesszebbmenő igényeknek is megfelelek — Gyártok: nagybani cementlapokat, lépcsőket stb. Készítek mint különlegességet: Stuko-menyezeteket, továbbá külső homlokzatok díszítését, saját rendszerű és legjobban bevált műkö, cement, gipsz, és szobrászati munkákat a legelősebb árak mellett.

STÉNGEL ISTVÁN

cementáru- és szobrászati műterme, Losonc.

Mindenütt kapható!

Schicht Szappan

„szarvas” vagy „kulcs”

.. jeggyvel ..

Legjobb, legkiadósabb, legtisztább és azért a legolcsóbb

SZAPPAN.

Bevásárlásnál ügyelni tessék, hogy minden darab szappan „Schicht” vagy a fenti „védjegyekkel” legyen ellátva.

Mindenütt kapható!

Kiadó lakás.

Deák Ferenc-u. 5. szám alatt III. emeleten

5 szobából, konyhából és cseléd-szobából álló lakás

azonnal kiadó.

Bővebb felvilágosításig szolgál a házmester.

Nines többé iszákosság!

Kívánatra bárkinek bérmentesen küldünk egy csomag Cozapot.

Kávé, tea, étel vagy szeszes italban egyformán adható az ivó tudta nélkül.

A Cozapor többet ér, mint a világ minden szóbeszéde a tartózkodásról mert esodálhatása ellenszerevése teszi az iszákosnak a szeszes italt, a Coza oly eszenesen és biztosan hat, hogy azt felesleg. festvér vagy gyermek egyaránt az ivónak tudta nélkül adhatja és az illeto megesak nem is sejtli mi okzta javulását.

Nem régtiben egy fiatal asszony nekünk körülbelöl a következőt mesélte: „Igen én is használtam ezt a remek szert a férjem tudta nélkül és hála Isten teljesen segített rajta. Jó férj volt: józan állapotban, de sajnos, majd mindig részek volt. Folytonos felelem, aggodalom és kétségbeesés, szegény, heletlenség és szegénység közegette étem! De mitk is meséltem volna el másoknak? Nem esodálhatósé igazán, hogy egy asszony a dolgot saját maga ektépen franyítsa és otthonát, gondterhes tizhelyét örömpalotává tudja varázsolni?”

Coza a családok ezreit bekítette ki ismét, sok ezer férfit a szegényen és beestelenségtől megmentett, kik kesőbb józan polgárok és ügyes üzletemberek lettek. Témérdek fiatal embert a jó utra, és szerencséhez segített és sok embernek életét számos évvel meghosszabbította.

Az intézet, mely a Cozapor tulajdonosa, mindazoknak kik kívánják egy proba adóját és költségmentesen küld, hogy egy bárki is meggyőződhessen biztos hatásáról. Kezeskedünk, hogy az egészségre teljesen ártalmatlan

COZA INSTITUTE (Dpt. 171.), 71, High Holborn, London, W.C., ANGLIA.
(Levelek 25 fillér levelező-lapok 10 fillére bérmentesítendők.)

MEGHIVÁS.

A SELMECI TAKARÉKPÉNZTÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁGNAK

.. 1905. ÉVI MÁRCZIUS HÓ 14-ÉN DÉLUTÁN 3 ÓRÁKOR ..
SELMECBANYÁN, AZ INTÉZET HELYSÉGÉBEN TARTANDÓ

57-İK RENDES KÖZGYÜLÉSÉRE

A T. RÉSZVÉNYESEKET EZENNEL MEGHIVJUK.

Tárgysorozat:

1. A közgyűlési elnök, jegyző, valamint a jegyzőkönyvet hitelesítő két részvényes választása.
2. A meghatalmazások megvizsgálásáról szóló bizottsági jelentés.
3. A mérleg megállapítása, a nyermény felosztása és a szokásos felmentvények megadása.
4. Az igazgatóság jelentésében foglalt indítványok és ajánlatok tárgyalása.
5. Igazgató, igazgatóság és felügyelő-bizottság választása 3 évre.

Selmecebányán, 1905. évi február hó 15-én.

Az igazgatóság.

Jegyzet. A meghatalmazások folyó évi márczius 14. d. e. 11 óráig a takarékpénztár hivatalos helyiségében átadandók.

TARTOZIK.

Mérleg-számla 1904. évi december hó 31-én.

KÖVETEL.

V a g y o n		T e h e r	
K	f	K	f
Készpénz:		Alapok:	
Pénztári maradvány 1904. decem-		Részvénytőke	240000 —
ber 31-en	69660 61	Tartalékalap	200000 —
Más pénzüzeteknél elhelyezve . .	141091 71	Külön tartalékalap	94856 78
		Rendkívüli tartalékalap	15000 —
Értékpapírok:		Nyugdíjalap	112894 64
1904. dec. 31-iki árfolyam szerint	709459 95	Betétek:	
Kölesdönők:		Takarékönyvesekre	3852800 36
Közösséges jelzálog-kölesdönők . .	2383180 27	Folyó számlara	156716 89
Törlesztési jelzálog-kölesdönők . .	426332 92	Alapítványunk árva- és szeretet-	
Válto-társa	852016 78	bárra	12890 35
Leírás	6777 —		4022347 60
	845239 78	Átruházott kölesdönők:	
Kölesdönők:		Magyar Takarékpénztárak Közp.	
Előlegek kezizlogra	20242 —	Jelzálog-bankjára	198297 57
Előlegek értékpapírokra	25321 —		
	45563	Egyéb teher:	
Ingatlanok:		Fel nem vett osztalék	680 —
Intézeti ház	32000 —	Fel nem vett zálogtöbbletek . . .	1497 19
2/1. számú bérház	58000 —		2157 19
	90000	Atmeneti tételek:	
Egyéb vagyon:		Előre fiz. jelzálog-kölesdön kamat	13613 06
Felszerelés	1118 —	Előre fizetett váltókölesdön kamat	10212 20
Parköltség- és óvas-díjak	1464 78	Előre fiz. kezizlog-kölesdön kamat	202 63
	2582 78	Előre fizetett értékpapír-előleg köl-	
Atmeneti tételek:		csón kamat	222 46
Értékpapírok kamat-hátraléka . . .	9635 33	Előre fizetett házbér 2/1 sz. háznál	168 65
Jelzálog-kölesdönök kamat-hátraléka	66481 20	10% betétkamatadó-hátralék (II.	
Válto-kölesdönök kamat-hátraléka .	1124 59	felv.)	21 66
Kézizlog-előlegek kamat-hátraléka	188 43	Püggő számlán	7473 80
Értékpapír-előlegek kamat-hátra-	708 47		325 68
léka	708 47	Nyereség:	
Intézeti ház hátralékos bérre	941 66	Árthozat a múlt évről	4205 38
2/1. számú ház hátralékos bérre . . .	273 —	1904. évi nyereség	69139 05
Letéti díjak hátraléka	407 31		73644 43
Előlegezett jutekony adományok . .	160 20		
	799 20 19		
	4991136 35		4991136 35

Selmecebánya, 1904. december hó 31-én.

Hornycsek István s. k.,
igazgató.

Kachelmann Farkas s. k.,
ig.-tan. tag.

Baumerth István s. k.,
I. könyvelő.

Szolár Lajos s. k.,
II. könyvelő.

Dimák Gyula s. k.,
pénztárnok.

Herbst Ágoston s. k.,
számvizsgáló.

Jelen zármérleget az alulírt felügyelő-bizottság megvizsgálván, a társulat főkönyveivel és számadásait tartalmazó segédkönyveivel összehasonlította, azt ezeknek minden tétellel egyezőnek, s a kereskedelmi törvény és alapszabályok értelmében felállítottának találta.

Selmecebánya, 1905. február hó 17-én.

Pachmajer János s. k.,
f.-b. tag, mint jegyző

Dr. Schwartz Ottó s. k.,
f.-b. elnök.

Dr. Tóth Imre s. k.,
f.-b. tag.

Ács József s. k.,
f.-b. tag.

Ágfalvi Alajos s. k.,
f.-b. tag.

Közhöz, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a

RÉTHY-féle

pemetefu cukorkánál!

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan RÉTHY-félét kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

I doboz 60 fillér.

Csak RÉTHY-félét fogadjunk el!

U. J! U. J!

COOK & JOHNSON

amer. szabadalmazott tyukszemgyöngye.

A jelenkor legjobb és legbiztosabb szere, nagyszerű hatással és azonnal csillapítja a fájdalmat. — Kapható Osztrák-Magyar monarchia minden egyesületében. — I. díj, korábban 20 fillér, 6 darab kártonban 1 korona, postai küldés esetén 20 fillérrel több. *Főiskola-Magyarország részére: Török József egyetemesiára Budapest, VI. Király-utca 12. — Kapható rakéták Magyarországon: Bécsben, a szármartanushoz, Grác.*

Nyavalyatörés!

Kinyavalyatörés, gőres és más ideges állapotban szenved, kérjen iratot, ingyen és bérmentve kap szabd. Hattay gyógyszerár által Majna Frankfurt.

CSERNÁK GYÖRGY

CIPÉSZÜLETE
SELMECBANYÁN, KOSSUTH-TÉR.

Női- és férfi-lábbeli, legfinomabb bel- és külföldi anyagból a legújabb divat szerint.
Kész cipőraktár.

Szélahajtó-

Görccsillapító

Hódepe-csöppek.

Etvágy gerjesztő emésztést segítő házszer. Egy üveg ára 1 kor. Két üvegnél kevesebbet (250 K utánvétellel) nem küldünk.

Kapható: **Bittner Gyula** gyógyszer-tárában **Gloggnitz** (Alsó-Ausztria.)

A köhögésben szenvedő közönség

használja a régóta bevált és jó üzű

„Keiser-féle

MELL-CAMELL“
cukorkák

2740 közgyűzőleg hitelesített okirat eléggé bizonyítja, mennyire beválnak és biztos sikerrel hatnak ezek a cukorkák rekedtség, hurut és elnyálkoso-

dás ellen
Ha hasonlót kínálnak utasítsuk vissza és óvakodjunk hamisításoktól. Csak „három tenyér“ valódi védjegyvel. Csomagja 20 és 40 fillér.

Rakétár:

Márkus M.
cukrászata Selmecebányán
Deák-Ferenc-utca 7./I. saját ház
... Alapítottatott 1830.